

POLSKA AKADEMIA NAUK
KOMITET PROGNOZ „POLSKA 2000 PLUS”

GLOBALIZACJA, INTEGRACJA EUROPEJSKA A SUWERENNOŚĆ PAŃSTWA

Redakcja naukowa: Jerzy Wilkin

Warszawa 2017

Polska Akademia Nauk

Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” przy Prezydium PAN
adres: Pl. Defilad 1, 00-901 Warszawa, Pałac Kultury i Nauki,
piętro XXV, pokój 2503, tel. 22 182 68 72

e-mail: komprog@pan.pl
www.prognozy.pan.pl

Recenzenci: prof. dr hab. Józef Niżnik, Dr Konrad Prandecki

Wydawca: Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” przy Prezydium PAN

© Copyright by Komitet Prognoz „Polska 2000 Plus” przy Prezydium
Polskiej Akademii Nauk

Wszelkie prawa zastrzeżone

Kopiowanie, przedrukowywanie i rozpowszechnianie całości lub fragmentów ni-
niejszej publikacji bez zgody wydawcy zabronione

Opracowanie graficzne: Agnieszka Miłaszewicz

Redakcja merytoryczna: Mirosława Sadowska

ISBN 978-83-63305-44-4

WPROWADZENIE

Większość opracowań zamieszczonych w tym tomie jest rozszerzoną wersją referatów wygłoszonych na konferencji Komitetu Prognoz Polska 2000 Plus przy Prezydium PAN: „Globalizacja, integracja europejska a państwo suwerenno-narodowe”, która odbyła się 12 kwietnia 2017 r.

Zakres tematyczny konferencji był bardzo szeroki: od procesów zachodzących w skali globalnej, poprzez analizę tego, co dzieje się w Unii Europejskiej, na analizie naszych krajowych problemów kończąc. Triada: globalizacja - integracja europejska – suwerenność, dość dobrze oddaje zakres i dramatyzm złożoności relacji oraz przestrzeni sporów, zarówno politycznych, jak i merytorycznych - naukowych, będących obecnie przedmiotem szerokiego dyskursu, tak w naszym kraju, jak i w wielu innych krajach europejskich.

Autorzy tego tomu opracowań, podejmują tematy bardzo ważne i trudne, a nawet „gorące”. Do takich tematów należy niewątpliwie problem suwerenności kraju, funkcjonującego w instytucjonalnych strukturach Unii Europejskiej, charakter i niebezpieczeństwa współczesnej globalizacji, tendencje migracyjne na świecie i skutki kryzysu migracyjnego w Europie, narastanie nacjonalizmów, globalne uwarunkowania rozwoju Polski i UE oraz scenariusze tego rozwoju, przyszłość integracji europejskiej (Projekt Europejskiego), przyczyny wzrostu liczby państw narodowych i ewolucja ich kształtu oraz roli, przepływy kapitałowe, zjawisko imperializmu finansowego, pogłębianie się nierówności i zróżnicowań międzynarodowych oraz wiele innych.

Zamykający tę książkę krótki esej noszący tytuł: „Mądra Polska, zgodna Europa, solidarny świat” może być potraktowany jako wezwanie, marzenie albo też imperatyw. W poprzedzających ten esej rozdziałach ich autorzy pokazują w sposób niekiedy bardzo dobitny, że zarówno Polska, Unia Europejska, jak i świat oddalają się od tego pożądanego stanu.

Książka ma charakter interdyscyplinarny; przygotowana została przez grono znanych naukowców reprezentujących różne dyscypliny i dziedziny nauki. Taka perspektywa badawcza pozwala lepiej zrozumieć źródła, przebieg i konsekwencje zjawisk politycznych, gospodarczych, społecznych i kulturowych, które obserwujemy w skali globalnej, europejskiej i krajowej. Analizy, materiał empiryczny i wnioski zawarte w tej książce zachęcają do dyskusji, zadumy, a nawet niepokoju. Dotyczą one niezwykle ważnych problemów, wobec których nikt nie powinien zostawać obojętny.

Jerzy Wilkin

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	5
Sytuacja Polski w burzliwych czasach – <i>Jerzy Wilkin</i>	7
Globalizacja – I i II etap rozwoju – <i>Jerzy Kleer</i>	16
Państwo suwerenno-narodowe w warunkach globalizacji - presja, ewolucja i odrodzenie – <i>Bogdan Góralczyk</i>	46
Suwerenność państwa i narodowopństwowe tożsamości w warunkach globalizacji – <i>Jacek Raciborski</i>	69
Polska w obliczu procesów internacjonalizacji, globalizacji i integracji – <i>Marian Gorynia</i>	83
Europa – w poszukiwaniu przyszłości – <i>Michał Boni</i>	101
Przepływy kapitałowe i przemieszczenia ludności -. <i>Stanisław M. Szukalski</i>	129
Mądra Polska, zgodna Europa, solidarny świat – <i>Michał Kleiber</i> ...	156
O Autorach	159